

(a 33/2011. (III.31.) Önkormányzati határozat melléklete)

**BALASSAGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
2010-2014. ÉVI CIKLUSRA VONATKOZÓ**

GAZDASÁGI PROGRAMJA

Balassagyarmat, 2011. március

A VÁROS MINDEN ELŐTT

ALAPELVEK

2006-ban a Tisztesség, Együttműködés és Bizalom hármas hitvallásával indultunk útnak, s hiszem, ezek szellemében érkezünk célba 2010-ben. Ma újra van gazdája és jövőképe a városnak.

A közös tenni akarás, minden Gyarmati polgár összefogása eredményezte közös sikereinket!

Az embereket, s az önkormányzatokat is érintő elmúlt esztendő drámai megszorításai ellenére céltudatosan haladtunk előre. A közös munkát, a közösen elért sikereket, s a tenni akarás tisztességét 2010. október 3-án hozott határozott döntésükkel Balassagyarmat polgárai elismerték. Munkánkat az új évezred második évtizedének nyitányaként is a közös tenni akarás, az együttműködés és minden gyarmati polgár érdekében szeretnénk végezni. Tudatosan vállalva, hogy **nem új önkormányzati ciklust kezdünk, hanem folytatjuk a 2006-ban megkezdett munkát:** működésünk nem első, hanem ötödik évébe kezdünk. Ennek fényében vállalkozunk újra a szolgálatra!

Természetesen vállalásaink nagyrészt függenek Magyarországra, a magyar cégekre és a magyar állampolgárok gazdasági lehetőségeitől. Az intézményrendszer, a feladatellátás, a városüzemeltetés vagy költségvetésünk, s benne saját adórendszerünk természetesen függ majd az új nemzeti kormány strukturális reformjaitól, gazdaságpolitikájától, önkormányzati finanszírozási elveitől. E tekintetben tehát e törvényi és költségvetési keretekhez kell igazítanunk intézményi, feladat ellátási és városigazgatási vállalásainkat. Előterbe helyezve hat kardinális célt, melyet egyetlen mondatban foglalhatunk össze: **A VÁROS MINDEN ELŐTT.**

E mondat nem csak erkölcsi hozzáállásunkat jelenti, hanem várospolitikai, gazdasági hitvallásunkat is. Egy várost ugyanis éppúgy jellemezik gazdag szolgáltatásai, intézményei, közalkalmazottai, mint ivóvízellátása, csatornarendszere, tereinek, útjainak állapota. Ezért kötelező vagy vállalt feladataink alapján intézményhálózatunkat úgy kell fenntarthatóvá téve kialakítanunk, hogy elegendő mozgásterünk legyen urbanisztikai feladataink biztosítására is. Úgy, hogy Balassagyarmat valóban régi polgári fényében tündökölhessen. Úgy, hogy a helyi adót fizető polgárok és vállalkozások valóban érezzék adójuk megtérülését.

Hat legfontosabb alapelvünk – választási programunkban is leírtak alapján – a következő:

1. Javítanunk kell öregedő demográfiai helyzetünkön.

„Balassagyarmat számít Rád!” – címmel a gyermekvállalást és a fiatalok városban tartását ösztönző komplex programot indítunk. Mert a város jövője azon múlik, hogy lesznek-e fiataljaink, gyermekes családunk. Balassagyarmaton a születések és az esküvők száma biztatóan emelkedik, ám ehhez a számhoz képest a halálozások száma még mindig nagyon magas. Bővíteni kell a bölcsődei és óvodai ellátást. Javítani, modernizálni, diákbaráttá kell tenni iskoláinkat, hogy a gyarmati és a környékbeli diákok itt akarjanak tanulni, ide kössék őket a diákevek emlékei. Bővíteni kell szórakozási és sportolási lehetőségeiket. Lakástámogatással, ösztöndíjakkal, kedvezményekkel visszatérésre, letelepedésre és gyermekvállalásra kell ösztönözni őket.

2. Olyan hosszú távon fenntartható intézménystruktúrát és gazdasági szerkezetet kell létrehozunk, amely a jelen önkormányzati ciklusban (lehetőség szerint) nem igényli a teljesítőképességük határához érkezett balassagyarmati polgárok terheinek növelését.

3. Bele kell kezdenünk csapadékvíz hálózatunk megfelelő kiépítésébe.

Az utóbbi években rendkívüli időjárás sújtja városunkat is. Csapadékvíz hálózatunk – ahol egyáltalán kiépült – nem bírja elvezetni ezt a mennyiséget. Az északi városrészben – ahová minden víz lefolyik – elkészítettük a hálózat komplex hidrológiai felülvizsgálatát. Pályázatra készen áll ennek a városrésznek a fejlesztése. De amíg nem nyer egy nagyobb pályázat, meg kell kezdeni a *kritikus helyek* felszámolását. Megkezdjük a szabálytalanul épült szennyvízrákötések, átereszek felszámolását, a nyílt árkok rendbetételét.

4. Városias fejlesztésekre van szükség, melyek tekintetében előre tekintünk az Európai Unió 2013-2020-as következő fejlesztési időszakára is.

A kultúra, a sport és az egészségvédelem életterét javítanunk, lehetőség szerint bővítenünk kell. Elyert város rehabilitációs pályázatunknak köszönhetően olyan *főteret építünk*, amely méltán viseli a Civitas Fortissima nevet. Olyan belvárost, ahol kitűnő kávéházak, boltok, éttermek csalogatják üldögélésre a Gyarmatiakat éppúgy, mint az idelátogató vendégeket. Ahol fesztiválokat, vásárokat, utcabálokat tarthatunk, melyeket büszkén mutogathatunk távoli ismerőseinknek is. Az Új Széchenyi Terv és az Európai Unió források segítségével lehetőség nyílt új fejlesztésekre is. A mi kisvárosunk még nem elég gazdag, hogy magában fenntartson egy uszodát, ezért komplex fejlesztésben kell gondolkodni. Elkészült két projektünk befektetőre vár a kórház megüresedett területein. Mindkettő a rehabilitációs, mozgásszervi illetve kiemelt idősellátás gyógyító fejlesztését is szolgálná, miközben bizonyos napokon és napszakokban a városlakók számára biztosítana szabad használatot. Fejlesztjük játszótereinket, sportpályáinkat. Méltó színházterem 1914 óta vágya Balassagyarmatnak. Elkészítettük az engedélyes terveket, melyek megvalósítására szintén az *Unió pályázatok* nyújthatnak lehetőséget.

5. Javítjuk városunk közlekedését.

Támogatjuk a kormány szándékát az elkerülő utak folytatásával kapcsolatban. A balesetveszélyes csomópontokat korszerű körforgalmakká alakítjuk, megkezdjük a biztonságos bicikli közlekedés kiépítését. A *meginduló nagyberuházásokkal* lehetőség nyílik földútjaink stabilizálására, folytatjuk az út és járdafelújításokat.

6. Szellemi és testi rekreációt, aktív pihenést szolgáló területeket hozunk létre.

Visszaszereztük a városnak az *Ipoly-parton* lévő, elkerülő út által bezárt 22 hektáros zöldterületet. Ideális lehetőségként az Ipoly utcától a műfüves pályáig meg kell kezdeni egy valódi sport és zöldövezeti centrum kiépítését, extrém sportpályákkal is. A Nyírjes fejlesztését is folytatni kell: kitakarítani az erdőket, gyalogösvényeket és pihenőhelyeket létesíteni, megerősíteni a nagygátat, kialakítani a nagytó fürdőhelyi státuszát. Határozottan *megvédjük épített és természeti környezetünket*, hadat üzenünk a trehányágnak, a gondatlanságnak és a szándékos ártani akarásnak.

ÜTEMEZÉS

- 2010-2012 években az elmúlt nyolc év elhibázott gazdaságpolitikája és az elhúzódó gazdasági válság hatásai miatt **a város működőképességének megtartása**, a takarékos gazdálkodás, a fenntartható intézménystruktúra kialakítása a fő feladat. Meg kell teremteni az Önkormányzati törvény szerinti kötelező feladatok jó színvonalú ellátásához szükséges **gazdasági alapok hosszú távú biztosítását** – természetesen igazodva a kormányzat strukturális reformjaiból következő feladatváltozásokhoz. A fejlesztések tekintetében az előző ciklusról **áthúzódó beruházások** – városközpont, ivóvízhálózat rekonstrukció, sürgősségi központ stb. – jelentős önrész igényének biztosítása kiemelt kötelezettségünk. A pénzügyi egyensúly megtartása érdekében elsősorban költségcsökkentő új beruházás ezen időszakban csak sikeres és jelentős pályázati források – ÉMOP, Új Széchenyi Terv stb. – bevonásával indulhat. Az első két évben mindezen túl, szűkös anyagi lehetőségeink miatt, a városüzemeltetés nivójának emelésére, **a polgárok terheinek mérséklésére**, hangulatának javítására kell a finanszírozást biztosítani.

- 2012-2014 években szándékaink szerint már **stabilizált működéssel, meginduló gazdasági fellendüléssel számolunk**. Ebben az időszakban a bevételek növelését, a fejlesztési projektek előfinanszírozásának és az önrészek biztosításának pénzügyi konstrukcióit a fejlesztések, és a szolgáltatások színvonalának emelése érdekében kell megteremteni. A szolgáltatások és a fejlesztések tekintetében egy gazdag, határon átnyúló kereskedelmi, szolgáltató, kulturális intézményi struktúrával bíró **régióközpont** megalapozását kell erősíteni. Ezzel párhuzamosan ösztönözni a termelő egységek, beszállítók zöld és barnamezős városba települését is. A **2013-2020 közötti Európai Unió**s költségvetési ciklusban érkező fejlesztési források elérése érdekében pályázatok benyújtása, a fejlesztésekhez szükséges projekttervek kidolgozása, előkészítése továbbra is kiemelt feladat.

PÉNZÜGYPOLITIKA

KÖLTSÉGVETÉS

Működés tekintetében legfontosabb feladatnak a ciklus elején, hogy az elmúlt időszakban – a szabályozásban, ellátandó feladatok mértékében, gazdasági környezetben – bekövetkezett változásokat lekövessük. Ez részben objektív okból nem valósulhatott meg az előző ciklus közben, (feladat-átadásra csak ciklus elején van lehetőség) ezért az adósság állományunk jelentősen megnőtt. Alapvető az Önkormányzati törvény szerinti kötelező feladatok jó színvonalú ellátásához szükséges gazdasági alapok hosszú távú biztosítása. **Ezért jelen önkormányzati ciklus elsődleges feladata az eladósodottság mértékének jelentős csökkentése**

Ennek érdekében, mind a költségvetés bevételeit, mind a kiadásokat felül kell vizsgálni, és a központi szabályozás feltételeivel összhangban kell átalakítani.

Szükséges működéssel kapcsolatos intézkedések:

- Felhalmozott működési hiány konszolidálása, egyszeri – a ciklusidő alatt visszafizethető – működési hitel felvétellel.
- Önként vállalt feladatok lehetséges szűkítése (feladatátadás megyei önkormányzatnak)
- Korábban (részben) önkormányzati forrásból finanszírozott térségi feladatok átgondolása (térítés ellenében történő ellátása).
- Kötelező és önként vállalt oktatási, egészségügyi, művelődési és szociális ellátási feladatok körében a működési kiadások csökkentése (energia-racionalizálás, integráció, kapacitások és az ellátotti létszámok összehangolása, önkormányzati szinten szervezett feladatellátási formák bővítése, képzések, szakosítás összehangolása stb.).
- Település üzemeltetés területén a szolgáltatás színvonalának jelentős javítása, (utak, járdák, vízelvezetés) melynek forrását részben a munkák saját kivitelezése, és a közmunkaprogram célszerűbb kihasználása jelentheti. Ezekben a területeken szükséges a civil szféra fokozottabb bevonása, az önerős és önkéntes felajánlások ösztönzése.
- Támogatások (sport, kultúra, egyéb civil szervezetek), tekintetében a szétaprózottság megszüntetésével illetve néhány területen érdemi támogatással biztosítani a költségvetés hasznosulását.
- A válság negatív hatásainak várható csökkenése adó- és vagyonhasznosítási bevételeinket növeli. Ezt a többletet az első években adósság-és folyó működési hiánycsökkentésre szükséges fordítani mindaddig, amíg a költségvetés egyensúly-közeli állapotba kerül.
- Kiemelten fontos az önkormányzat központi támogatásoktól való függőségének csökkentése, a saját bevételek arányának növelése. Ebben a legnagyobb szerepe az adóbevételeknek lehet, melyre elsősorban a vállalkozások számának és jövedelemtermelő képességének növekedése esetén van lehetőség. Ezért mindent el kell követni az önkormányzat kiegyensúlyozott gazdálkodását biztosító gazdasági háttér megerősítése érdekében.

Szükséges fejlesztéssel kapcsolatos intézkedések:

- Az elengedhetetlen infrastrukturális beruházásokon túl, kiemelt szerepet kell biztosítani a kötelező feladatok ellátását racionalizáló fejlesztéseknek (energetikai korszerűsítés, szétaprózott telephelyek megszüntetése).
- A pályázati tevékenység elengedhetetlen, azonban a remélt fejlesztések esetében rangsor felállítása szükséges a finanszírozhatóság érdekében. (a kevésbé fontos pályázat nyertessége egy, a későbbiekben lehetséges fejlesztéstől veheti el a forrást)
- A pályázati önerőt fejlesztési bevételekből (kommunális adó) és vagyonhasznosításból kell biztosítani. (szeméttelp bérleti díj, vízmű vagyon bérbeadása, üres, vagy kiüríthető ingatlanok értékesítése a városfejlesztési koncepcióval összhangban).

Jelenleg hasznosítható ingatlanok: volt Idősek Napközi Otthona, volt Bölcsőde, Bercsényi úti ingatlan, Ipari Park telephely, Szondi úti telephely, nyírjesi területek, Sportintézmények Ady úti üres telephelye, barna és zöldmezős ingatlanok (Springa dombi két lakópark terület, Ipolypart, Fáy és Szügyi úti területek, Ifjúsági úti volt iskola, Kórház megürült ingatlanok, Városüzemeltetési Kft. telephely, Vak Bottyán, Honti és Kóvári telkek).

- A jelenleg kihasználatlan épületek, illetve csere útján további ingatlan hasznosítás lehetséges: Autóbuszmegálló, ANTSZ-Védőnők, Háziorvosi rendelők, Városgondnokság, Rákóczi útja 27., 33. és Kossuth u. 1. bérlemények, Hajléktalan szálló, Kisegítő iskola, Civitas Fortissima téri volt Kínai üzlet.

ADÓPOLITIKA

A helyi jogalkotásra kiható szabályok:

A Htv. és ennek felhatalmazása alapján elfogadott önkormányzati rendeletek biztosítják az adóztatás kereteit és feltételeit. A helyi önkormányzat képviselő-testülete a helyi adók fajtaát és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg.

Az önkormányzat a törvényben biztosított adóztatási jogával élve - ötféle adónem (építményadó, telekadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó és helyi iparűzési adó) bevezetését rendelheti el. A testület az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határookra figyelemmel. Az egyes adókra vonatkozó szabályok csak a társadalmi és gazdasági szempontból kiemelt jelentőségűek - s ezért az önkormányzat által nem mérlegelhető - mentességeket tartalmaznak. Ugyanakkor az önkormányzat a helyi viszonyok ismeretében, a saját rendeletében korlátozással gazdagíthatja a mentességek, kedvezmények körét. Ez utóbbiakat jellemzően magánszemélyekre alakíthatja ki a testület. Az önkormányzat kizárólagos joga, hogy a törvényben meghatározott adóalanyok és adótárgyak tekintetében a helyi adókat vagy azok valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót a következő évre módosítsa, avagy hatályon kívül helyezze.

Általában az önkormányzat az adók mértékeit a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg. A jogalkotás során figyelemmel kell lennie a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határookra.

Általános érvennyel kimondható, hogy nem adhat felhatalmazást a Htv. önálló, eltérő vagy részletező szabályok megalkotására, az adó tárgya, az adó alanya, az adókötelezettség keletkezése és megszűnése valamint az adó alapja esetében. *Összefoglalva, az önkormányzat csak a Htv-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni.*

Adómérték megállapítása és a törvényi maximális mértékhez való viszonya:

A Htv. továbbra is lehetőséget biztosít a Képviselőtestületnek, hogy a vállalkozások és magánszemélyek teherviselő képességét mérlegelve, az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességeihez igazodóan határozza meg.

Balassagyarmaton egyedülállóan kedvezményes adórendszerrel rendelkezik a hasonló városok körét tekintve, hiszen sem építményadó, sem telekadó, sem idegenforgalmi adókivetéssel nem él, s az alkalmazott adómértékeket tekintve is, alacsony mértékben kerülnek a törvényi lehetőségekre – a helyi iparűzési adót kivéve – kihasználásra.

Helyi adók mértékének kihasználása:

A magánszemélyek **kommunális adója** 2003. évtől a fogyasztói árszínvonal változásával emelkedett, így a maximális mérték két tényezőből tevődik össze, egyik a jogszabályban meghatározott mérték, a másik az infláció indexált szorzata. Ebből ered, hogy 2011. évben a magánszemélyek kommunális adója esetében a jogszabályi mérték ugyan 12.000 Ft/év/adótárgy, ám az indexált mérték már 17245,70 Ft/év /adótárgy. Balassagyarmaton a magánszemélyek kommunális adójának mértéke

legutóbb 2009. január 1-vel került megemelésre lakás, lakásbérlemény és beépítésre alkalmas telek esetén évi 3.000 Ft-ról 5.000 Ft-ra, egyéb nem lakás céljára szolgáló helyiség esetén pedig évi 4.000 Ft-ról 6.000 Ft-ra. Ennek megfelelően még 2008. évben az alkalmazott átlagos adómértékek a törvényi maximumhoz képest csak 24, 2 %-ot tettek ki, úgy az emelés után ez az arányszám 31,9 %-ra növekedett.

Magánszemélyek kommunális adója

	Alkalmazott átlagos adómérték	Törvényi maximum mérték	A törvényi maximum %-os kihasználása
2008. évben	3500	14443,60	24,2 %
2009. évtől	5500	17245,70	31,9 %

Helyi **iparűzési adó** mértéke nem indexálható, annak értéke maximálisan az adóalap 2%-a lehet.

Iparűzési adó

Iparűzési tevékenység jellege	Alkalmazott adómérték	Törvényi maximum mérték	Tv-i maximum kihasználási százaléka
Állandó jellegű tevékenység után	2%	2%	100 %
Ideiglenes jellegű tevékenység után	naptári naponként 5000 Ft	5000 Ft	100 %

Az adópolitika alakítása során folyamatosan vizsgáljuk, hogy a városban élők jövedelmezősége, munkavállalása miként alakul, valamint figyeljük a vállalkozások gazdasági erejének és a termelés, forgalom trendjének változását is. *Sajnos a gazdasági válság hatása az északi régióba tartozó megyékben, köztük Nógrádban is, számottevően rosszabb, mint az iparilag fejlettebb, prosperáló megyékben.* Ennek eredményeként lényegesen nagyobb arányú csökkenést mutat például a helyi iparűzési adóbevétel nagysága is.

2011. évtől az állandó és az ideiglenes jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén az adó évi mértékében csökkentést nem terveztünk, az állandó jellegű tevékenység esetén változatlanul az adóalap 2%-a, ideiglenes jelleggel végzett tevékenység esetén pedig 5.000 Ft/nap az adó mértéke.

A mikro-, kisvállalkozások részére fenntartjuk a vállalkozási adólaphoz kötött adómentességi formulát. Így a helyi iparűzési adó rendeletünk szerint továbbra is adómentességben részesülnek azok a vállalkozások, akiknek az éves vállalkozási szintű adóalapja az 500 ezer forintot nem haladja meg.

Reménykedünk a gazdasági válság hatásainak jobbra fordulásában, amit megerősít az a tény is, hogy az iparűzési adó feltöltése során 149 vállalkozás 111.951 eFt értékben egészítette ki adóelőlegét.

Ismereteink szerint, a legnagyobb termelő vállalkozásaink termelés bővüléssel kalkulálnak, melynek hatásai a beszállítói kört is érinthetik.

Az önkormányzat adóbevételeit a gazdasági válság, a jogszabályi környezet, az adópolitika változása, az adóhatóságok tevékenysége, a hátralékok alakulása egyaránt befolyásolja. Azonban a javuló, ám még a három évvel ezelőtti állapotot el nem érő gazdasági helyzet továbbra is jelentősen kihat az önkormányzati adóbevételekre.

ÖSSZEFOGLALÁS

Helyi iparűzési adóban és a magánszemélyek kommunális adója esetében általános adóemelés, kedvezményszűkítést az ismert hatályos szabályok alapján a ciklus időtartama alatt nem tervezünk. Jelen gazdasági helyzetünkben, s az intézményhálózatunk stabilizálásának szándéka mellett nem kívánjuk terhelni más új adónem bevezetésével Balassagyarmat polgárait és vállalkozóit.

VAGYONGAZDÁLKODÁS

Bárminemű vagyoneértékesítés elsősorban **vagyongyarapítást** kell, hogy szolgáljon. A pályázatást, és a versenyztetést a rendeletek által előírtan kell biztosítani.

A **közbeszerzési** eljárásoknál törekedni kell az összevont városi beszerzésekre, de az önálló intézményi bonyolítások esetében is biztosítani kell a Hivatal szakembereinek (Beruházási Iroda) jelenlétét, felügyeletét az eljárásokban. Rész-ajánlattétel biztosítását minél szélesebb körben biztosítani kell, helyzetbe hozva a helyben adót fizető kis és közép vállalkozásokat.

Megürülő **épületállomány** (Ifjúság úti óvoda, iskola, Szondy utcai GAMESZ, TISZKnél felszabaduló tanműhelyek, Vármegyeháza, kiürülő kórházi pavilonok) hasznosítását eladással vagy átalakítással kell biztosítani.

Lakáskonceptiót alkotunk, melyben törekedni kell az elavult lakásállomány, a kintlévőségek és a vegyes kisebbségi tulajdon csökkentésére. Megürült bérleményeket, új lakás tulajdonszerzést, építést, vásárlást elsősorban a **tönkrement épületállomány elbontásának** (Rákóczi út 6.) pótlására és a belváros védett ingatlanjainak (belső Rákóczi útszakasz) **kisajátítására** kell fordítani.

Meg kell szilárdítani az önkormányzati tulajdonú cégek struktúráját (fenntarthatóság, takarékoság, hatékonyság, rendeleti kompatibilitás). Meg kell vizsgálni a Polgármesteri Hivatal, a Vü Kft., a Gamesz, valamint a Foglalkoztatási Kft. profiltisztítását, a párhuzamosságok megszüntetését, a feladatok racionalizálását, annak érdekében is, hogy **a lakosság és az önkormányzat terhei csökkenjenek..** E célt szolgálja első lépcsőben a közmunkával kapcsolatos feladatok elvégzésére létrehozandó egységes **Városgondnokság** kialakítása. Megfelelő pénzügyi környezetben a Vü. Kft. és a Városgondnokság elhelyezését a déli iparterületen kialakítható, hosszú távon is alkalmas telephelyen (volt Pipiker) kell megoldani.

TERÜLETRENDEZÉS, LAKÓTELEKALAKÍTÁS

Folytatni kell az önkormányzati **temető** rekonstrukciós megújítását, s az **Ipoly-parti** állami területek visszaszerzését.

Lakóingatlanok kialakítása Semmelweis utca térségében a városrendezési tervben foglaltak szerinti területrendezés megvalósításával. A területrendezés által érintett öt magántulajdonban lévő földrészlet tulajdonosainak esetleges bevonásával a közművek kiépítése, építési telkek kialakítása. A kialakítható telkeken a szabályozási terv szerinti telekosztás esetén kistársasház, sorház, sorház építési formában 72 db. lakás építhető meg.

A Május 1. utcával párhuzamosan, a Szabó Lőrinc Iskola mögötti, önkormányzati tulajdonú 3134/78 hrsz-ú földrészleten (**Springa domb**) építési telkek kialakítása. Ennek megvalósítása érdekében elő kell készíteni a területet ellátó infrastruktúra (utak, közművek) engedélyezési terveit. A kialakítható építési telkek száma 29 db.

A **Veres Pálné és Patvarci út** menti szabad terület családiház, vagy lakópark jellegű beépítéssel (40 db lakótelek, max. 80 lakás) értékesítendő.

Továbbá meg kell vizsgálni és elő kell készíteni **további telekalakításokat** a Kórház melletti, a Biohó Kft. feltáró útja révén megközelíthetővé vált területen, a Szontagh Pál utcával szemben a vasút melletti egykori játszótéren, a Honti, Perczel Mór és Vak Bottyán úton.

VÁROSÜZEMELTETÉS

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Balassagyarmat város szerepköre szerint a kistérség gazdasági és igazgatási szervező központja: **kereskedő, szolgáltató és iskolaváros.** A fejlesztési elképzeléseknek követni kell a gazdasági, társadalmi változásokat, kiemelten az infrastruktúrára kell koncentrálnia.

A városfejlesztés fontos alap gondolata a város valamennyi részének megfelelő életminőséget biztosító szintre hozása. A városnak meg kell őriznie **kisvárosi polgári karakterét** a jövőben is, kiemelt figyelmet fordítva az értékőrzésre, a történelmi városmag megújítására.

VÁROSSZERKEZETI ALAPELVEK

Továbbra sem cél a város belterületének jelentős növelése. A **meglévő lehetőségek** jobb kihasználása, a már közművel ellátott területek intenzívebb felhasználása, városiasabb lakókörnyezet kialakítása a célszerűbb. Külterület bevonására építési tevékenység céljára csak ott kerüljön sor, ahol ezt az egységesebb városszerkezet kialakítás megköveteli, és a jelenlegi belterületen e célra már tartalék terület nincs. Megerősítendő a **déli városrész** intézményi, és egyéb ellátási infrastruktúrája.

Elsősorban olyan életfeltételek teremtése a cél, amely a **„jó és alkalmas lakóhely”** kritériumának eleget tesz. A város funkciói között figyelemmel kell lenni az üdülő-idegenforgalmi szerepkörből adódókra is. Itt is egyelőre a helyi igényeket elégítik ki az üdülőterületek és az aktív pihenést szolgáló kertek, de a **turisztikai** fogadókészségünk növelése fontos fejlesztési cél.

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Kiemelt feladat a **történelmi városmag** rehabilitációs jellegű, értéknövelő átépítése, a terület presztízsének emelése, az idegenforgalmi vonzerő, valamint a települési életminőség javítása okán. Ehhez el kell kezdeni a megvalósítás **első ütemét, a Civitas Fortissima tér, a Köztársaság tér, az Óváros tér és a belső Rákóczi út területén.** Forgalombiztosítás miatt az Ady út és a Mikszáth/Rákóczi úti körforgalommal. Meg kell találni a pályázati lehetőséget a belváros forgalomszervezése szempontjából kiemelkedően fontos **Ipolypart út** átépítéséhez.

A **Vármegyeháza** megújítása, funkcióval való megtöltése e ciklusban is folytatandó feladat. Az alábbi táblázatok a ciklus előre tervezhető **fontosabb fejlesztéseit** gyűjtik egybe.

Előző önkormányzati ciklusból áthúzódó beruházások (Ft)

	Pályázat megnevezése	Pályázati kiírás	Összköltség	Támogatás	Saját forrás	Támogatási intenzitás
1.	Városközpont rehabilitációja	ÉMOP-2007- 3.1.2/A	1 087 970 000	773 220 279	314 749 721	71,07%
2.	Bölcsőde felújítása	ÉMOP-2008-4.2.1/B	85 889 115	81 333 034	4 556 082	94,70%
3.	Sürgősségi ellátás fejlesztése SO2 ¹	TIOP-2.2.2/08/2F	330 448 026	308 452 483	21 995 543	93,34%
4.	Ivóvízellátás rekonstrukciója	Svájci hozzájárulás	27 351 637	23 248 891	4 102 746	85,00%
5.	Szügyi-Május 1. Úti körforgalom	Útpénztár	59 733 930	41 813 751	17 920 179	70,00%
6.	Nógrádi Kincsestár (Könyvtár)	TÁMOP-3.2.4/08/1	6 860 636	6 860 636	0	100,00%
7.	Testvértelepülési kapcsolatépítés	EU for Citizens	40 000 000	40 000 000	0	100,00%
8.	Iskolai laptop program	TIOP-1.1.1-09/1	74 118 188	74 118 188	0	100,00%
9.	Digitális tábla	TIOP-1.1.1-07/1	60 267 000	60 267 000	0	100,00%
10.	Volt SZTK felújítása	ÉMOP-2009-4.1.1/A	35 135 825	29 137 898	5 997 927	82,93%
11.	Óvodák korszerűsítése	Közp. előirányzat	8 900 000	7 120 000	1 780 000	80,00%
12.	Intézmények fűtéskorszerűsítése ²	KEOP-2009-5.3.0/A	276 809 900	207 607 425	69 202 475	75,00%
	Összesen:		2 093 484 257	1 653 179 585	440 304 672	78,97%

¹ A Kórház a pályázó

² Bírálattal

Tervezett fejlesztések a várható pályázati lehetőségek alapján (Ft)

	Pályázat megnevezése	Összköltség	Támogatás	Saját forrás
1.	Sportcsarnok fejlesztés	20 000 000	18 000 000	2 000 000
2.	Kiss Árpád Iskola fejlesztés II. ütem	30 000 000	27 000 000	3 000 000
3.	Úthálózat felújítás	100 000 000	90 000 000	10 000 000
4.	Intézmények energiatakarékos felújítása	150 000 000	135 000 000	15 000 000
5.	Városi csapadékvíz-elvezető hálózat	250 000 000	225 000 000	25 000 000
6.	Nógrádi Identitás Ház	400 000 000	360 000 000	40 000 000
7.	Rehabilitációs fejlesztés a Kórházban	450 000 000	427 500 000	22 500 000
8.	Kórházrekonstrukció befejezése	1 000 000 000	950 000 000	50 000 000
9.	Színházterem	800 000 000	720 000 000	80 000 000
	Összesen:	3 200 000 000	2 952 500 000	247 500 000

Egyéb, a táblázatokban nem jelölt, pályázati forrást igénylő fejlesztési célok előkészítése:

- Önkormányzati bérlakásépítés, előközművesítéssel építési telkek kialakítása.
- Panelfelújítások folytatása.
- Házi orvosi rendelők kialakítása, korszerűsítése.
- Ipoly-parti rekreációs, sport és szórakoztató centrum kiépítésének folytatása (BMX, extrém sportpálya, bicikli út, sétautak, parkosítás stb.)
- Gyarmat középkori várának feltárása, rekonstrukciós várkerti megőrzése.

Allami (vagy állami cég) beruházást igénylő fejlesztési célok támogatása:

- Északi elkerülő út folytatása 2. ütem ÉK-i harmad.
- Nyírjesi üdülőtelep fejlesztése (gátmegerősítés, közművesítés, turisztika)
- Ipoly-holtág rehabilitáció (vágóhíd mögötti természetvédelmi terület rendbe tétele)

Befektetői részvétellel megvalósuló fejlesztési célok támogatása:

- Uszoda és wellness beruházás egészségipari befektetés részeként a kórházban.
- Lakópark befektetői hasznosítások (Springa domb két parkterület)
- Üresen álló telkeken betelepülő ipar/kereskedelem részére történő hasznosítás

Intézménystruktúra és egyéb koncepcionális változtatások:

Lakóterület, lakásépítés körében:

- A rekonstrukció (átépítések) új lakóterületek beépítése a **kisvárosi, kertvárosi beépítésnek** feleljen meg, és tegye lehetővé a lakásépítési beruházások vállalkozói, illetve magánérs megvalósítását.
- Telepszerű, többszintes beépítésű már kialakított lakótelepeken (3 nagyobb tömb) kiegészítő építéssel szükséges a lakókörnyezet beépítésének minőségi kiteljesítése, a telepek komfortosítása, a „**Panelfelújítások**” támogatása.
- A lakásépítés területén az elkövetkező időben elsősorban a magánérs beruházásokkal kell számolni, az önkormányzat csak kevés (szakember) lakásépítést finanszírozhat saját erőből, pályázati támogatással.
- A megkezdett többszintes beépítésű lakóterületet (Mikszáth K. út, Árpád utca a Plus mögött) már ebben a szellemben kell befejezni, vállalkozói tőke felhasználásával piaci lakásépítéssel.
- Ennek megfelelően a lakóterület fejlesztéseket döntően az alacsonyabb beépítésű családi és kistársasházak építési területeinek megadásával, illetve lakópark beruházásokkal kell ösztönözni.

Gazdasági területek:

Főbb irányelvek:

- a meglévő ipari területek gazdaságosabb felhasználása,
- továbbra is előnyben kell részesíteni a környezetbarát ipari tevékenységek telepítését,
- a lakóterületek közé ékelődő, és lakóterületet zavaró gazdasági vállalkozások fokozatos kitelepítését meg kell oldani a déli vagy nyugati gazdasági területre.

Új gazdasági területek kiépítése a megkezdett infrastrukturális folyosók mentén:

- a Szügyi út mentén nagy területigényű cégek letelepedésének elősegítése (elsősorban ipari termelő tevékenységre),
- a Buszpályaudvar környékén kereskedelmi/gazdasági övezet kialakítása betelepülők részére,
- a város észak-nyugati szélén a 22 sz. főút északi oldalán a gazdasági övezet lehetőségeinek kialakítása, (kimondottan logisztikai, kereskedelmi, szolgáltatási, raktározási tevékenységre)

Üdülőterületek, zöldterületek:

- A **Nyírjési üdülőterület** elsődlegesen a város lakóinak üdülési, pihenési igényét kell, hogy szolgálja. Infrastrukturális fejlesztését a természeti környezet megóvása érdekében, és azzal összhangban kell elvégezni. Elsődleges a tavak rekonstrukciója, a tavakat övező erdők megújítása, a szennyvíz kezeletlenül talajba jutásának megakadályozása csatornázással, vagy más helyi biológiai szennyvízkezelési rendszer kiépítésével. A fejlesztés tekintetében szoros együttműködésre törekszünk az **Ipoly Erdő Zrt-vel**.
- A csatlakozó, ma is üdülési célú zártkertek területéből, a természetvédelmi követelmények szem előtt tartásával bővíthető az üdülő terület.
- A város zöldterületei – parkerdők, parkok, ipari területek körüli, út menti védő zöldsávok, utcafásítások – fejlesztését úgy kell megoldani, hogy egységes zöldterületi rendszert alkossanak és „zöld folyosókkal” kapcsolódjanak a külterületen lévő parkerdőkhöz, a nagyobb, összefüggő védett erdőterületekhez.
- A 22 sz. főút északi elkerülő nyomvonala és a város jelenlegi belterülete közötti területsáv – benne az Ipoly holtággal – elsődleges funkciója: **rekreációs terület**.
- Megoldandó feladat a **közparkok, játszóterek** állapotának javítása, fejlesztése, az extrém sport szerelmeseinek BMX, korcsolya és gördeszka pálya építése, területkijelölése.

Közlekedés, parkolók:

- A város úthálózatának fejlesztésénél lényeges a fontossági sorrend meghatározása. A forgalmi és gyűjtőút hálózat kiépítésének az ütemezése közép- és hosszútávú időszakra, a városi forgalom, elsősorban a tömegközlekedés kedvezőbbé tételének alapulvételével történjen.
- Szükséges elkészíteni a város úthálózatának nyilvántartását, szolgáltatási osztályba sorolását. Nyilvántartást kell készíteni a közlekedési táblákról, gondoskodni kell a változások folyamatos átvezetéséről.
- A városközpont forgalmának csökkentése érdekében szükséges:
 - a 22 sz. másodrendű főforgalmi út déli elkerülő nyomvonalának meghatározása, tervi előkészítése, első ütemben a Honti út és a Kábelgyári út között szerviz út létesítésével.
 - további egyirányúsítások vizsgálata a belvárosi forgalomszabályzásra.
 - a sugaras-gyűrűs gyűjtőút hálózat fokozatos kialakítása, és a helyi autóbusz közlekedés e vonalakra terelése egyértelmű járatszerkezettel
 - Az Ipolypart út átépítése, gyalogos járda, csapadékvíz elvezető rendszer és közvilágítás kiépítése.
- A gépkocsi **parkolás** javítása – különösen a városközpont területén – a rehabilitációs jellegű átépítések, tömbbelső feltárások, egyirányúsítás biztosította területek igénybevételével és szükség esetén kijelölt őrzött fizető parkolókkal történhet. A lakó telepek parkolási gondjainak megoldása érdekében közterületen új parkolóhelyek kialakítása szükséges a lakók bevonásával. (részletesen kidolgozott rendszer szerint, parkolóhely megváltás stb.)
- A vasúti közlekedés területén együttműködve a vasút üzemmel, törekedni kell a meglévő adottságokra alapozva, feltételes megállóhelyek kiépítésével elővárosi jellegű, helyi érdekű

tömegközlekedés kialakítására. (Ipolyszög, Újkóvár-Ipari Park, Strand, vasútállomás, Kórház, Patvarc-vásártér, Órhalom megállókkal) Ebben önkormányzatok összefogásával lehet előre lépni.

Úthálózat fejlesztési igénye:

- Szügyi-Május 1. úti körforgalom kiépítése.
- Új körforgalom építése a Mikszáth-Rákóczi utak kereszteződésében.
- Belvárosi csomópont ésszerűsítés (jelzőlámpák csökkentése, forgalmi prioritások).
- Északi Elkerülő Út 2. ütem (állami beruházásban).
- Kossuth-Leiningen-Szügyi út felújítása (a város legrosszabb állapotú közútja, állami beruházásban).
- Megtervezett belterületi utak felújítása: Benczúr, Liszt, Perczel, Thököly, Trikál és Ipolypart utcák.
- Terv nélküli aszfaltozott utak felújítása: Vár utca, Szerb utca, Felsőmalom, Bíró János, Balassa, Kölcsey, Mártírok, Sántha, Blázsik, Móra és Bartók utcák, Hősök tere.
- „Lakótelepek” belső úthálózatának javítása: Madách liget, Szontágh, Móricz, Springa utcái.
- Földutak portalanítása: Algóver, Perczel, Akácfa, Táncsics, Gárdonyi, Határőr és Móra utcák.
- Fedett buszmegállók létesítése a helyijáratú útvonalakon (Kóvár, Május 1. út stb.)

Közműhálózat:

- Javítani kell a Nyírjesi terület közmű-hálózatát, elsősorban az ivóvízellátás fejlesztésével.
- A belváros területén a vezetékes közművek, energia ellátási, hírközlési vezetékek új beruházásként csak **terepszint alatt** elhelyezett vezetékben, vagy kiépített alépítményben létesüljenek.
- A város **csapadékvíz** elvezetési rendszerében meg kell szüntetni a fehér foltokat, meg kell kezdeni a hidraulikai felmérés alapján a rendszer tervszerű felújítását; törekedni kell arra, hogy átépítéssel, rekonstrukcióval alkalmas legyen a város teljes területéről a záporvizek elvezetésére. A város csapadékvíz elvezető rendszerének átfogó karbantartási munkáit meg kell kezdeni a „**kritikus pontok**” (Nyírjesi-Vörösmarty-Honti-Mártírok-Baross utcák, Daróczi utca, Víz sporttelep környéke, Thököly utca, Piac) javításával. Az északi városrészhez hasonlóan elkészítendő a déli városrész hidraulikai szakvéleménye. A nyílt csapadékvíz elvezető rendszer tisztítását és szükség szerinti átépítését az érintett ingatlan tulajdonosok bevonásával a Városgondnokság és a Hivatal szakirányításával kell folyamatosan végezni.
- **Felül kell vizsgálni a város közvilágítási szerződéseit.** Terveket kell készíteni a közvilágítás fejlesztésekre (sötét foltok – Veres Pálné és Ipolypart utcák – felszámolására).
- Banki együttműködéssel meg kell oldani **ATM** telepítését a déli városrészbe

Értékvédelem:

Kiemelten óvjuk épített és természetes környezetünket, polgáraink nyugalmát, a rendet és a tisztaságot, a csendes lakókörnyezetet!

Művi értékvédelem területén, az önkormányzat rendeletével összhangban, meg kell találni azokat az ösztönzőket, melyekkel a tulajdonosokat az épületállomány értékőrző, értéknövelő megújítására készíthetjük, szolgálva ezzel a városközpont rehabilitációját is.

Táj- és természetvédelem területén kiemelten kell kezelni:

- **Nyírjesi tavak**, a tavakat tápláló források, és ezeket körülvevő erdők védelmét. a nyírjesi üdülőterület és zártkertek üdülőcélú fejlesztését,
- a meglévő városi zöldfelületi elemek és a rendezési terv szerint kialakítandó új zöldfelületi elemek egységes zöldfelületi rendszerre fejlesztését, az un. **Zöldfolyosók** kialakítását,
- a szelektív hulladék gyűjtés és környezettudatos gazdálkodás elterjesztését, a felnövekvő generációk környezettudatos szemléletét,

a **Palóc liget** rekonstrukcióját, mint központi fekvésű természetvédelem alatt álló parkot. Végiggondolandó a szabadtéri színpad funkciója, létesítményeinek felújítása és jelenlegi területének redukálásával, parkba vonásával. A Liget lekerítésének esetleges végiggondolása.

Kezeleni kell a Springa dombi városerdőt, erdészeti terv alapján, hogy a közcélú parkerdő kialakítása később megtörténhessen sétautakkal, pihenőkkel, kilátóval.

Környezetvédelem:

A város belterületén elérendő alapvető környezetvédelmi célok:

- A közúti forgalomból eredő környezeti ártalmak mérséklése. A belváros elkerülésének ösztönzése.
- A tömegközlekedési nyomvonalakon az utak rekonstrukciójával, a pályaszerkezet felújításával csökkenteni kell a forgalmi zajból és talajrezgésből eredő környezeti károkat.
- Belvárosi faállomány egységes pótlása, a „**gyarmati gömbjuhar**” városképi ösztönzése.
- Biztonságos bicikliutak kijelölésének megkezdése.
- A közigazgatási területen lévő mezőgazdasági célú földterületek lehetőség szerint teljes körű művelése, a földterületekre kiszórt hulladékok összegyűjtése és elszállítása, az agresszív, allergiát okozó gyomok terjedésének visszaszorítása.

A talaj szennyvízzel történő szennyezésének megszüntetése érdekében:

- Továbbra is feladat az egykori **Kőporc** üzem talajszennyezésének kárelhárítása.
- Folyamatos felderítéssel, a **szankcionálás** és ösztönzés egyensúlyával elérendő, hogy az ingatlan tulajdonosok a ciklus végéig ténylegesen rákössenek a szennyvízhálózatra, megszüntetve a házi derítők, szikkasztók okozta talajszennyezést, és az illegális bekötéseket. (csapadékbekötések esetében is)
- Kontrollálni kell az engedéllyel létesült zárt szennyvíztárolók vízzáróságát.
- A teljes csapadékvíz elvezető rendszert lehetőség szerint mentesíteni kell az **illegális szennyvíz rákötések** okozta károktól.

Települési szilárd hulladék okozta környezetszennyezés felszámolása érdekében:

- A civil szervezetek, iskolák, Városgondnokság és pályázatok bevonásával elérendő, hogy a város peremén kialakult **illegális személerakók** felderítése, felmérése és felszámolása megtörténjen.
- Fentiekkel párhuzamosan, módszeresen folytatni kell a **szelektív** hulladékgyűjtés elterjesztését, az újrahasznosítás lehetőségének bővítésével.
- Meg kell oldani a park- és intézményfenntartásból, valamint a közterületek karbantartásából eredő zöldhulladék **komposztálását**, erre alkalmas területen.
- Fajlagos költségek tekintetében egységessé kell tenni a szemétszállítást az **edényzet minimumok** tekintetében.
- Törekedni kell az önkormányzatnak a környezetvédelemben érdekelt civil szervezetek illetve a gazdasági élet más szereplői által elvégzendő, vagy tőlük elvárt feladatok megfelelő elhatárolására, az előkészítés és megvalósítás felelőségének tisztázására.

A város külterületén elérendő alapvető környezetvédelmi célok:

- A Nyírjesi tórendszer és környezete természeti értékpotenciáljának megőrzése.
- Az önkormányzati tulajdonú **tavak** rekonstrukciója párhuzamosan a másik három tó rekonstrukciójának elvégzésével a tulajdonos Magyar Állam (Ipoly Erdő Zrt.) részéről.
- Fenti célok között elsősorban a tórendszert tápláló két forrás, és környezete, valamint a 6. tó állapot javítása a legsürgetőbb, egységes kezelési szabályzat és hasznosítási terv közös kidolgozásával, elfogadásával és megvalósításával.
- Erdészeti művelési tervek beszerzését követően meg kell kezdeni a tavak körüli beteg fenyvesek megújítását ellenálló, lombos fafajokkal, elkerülve a tarvágás okozta értékpotenciál csökkenést.
- Megoldandó a tavak alatti erdők és zártkertes, tanyás területek mezőgazdasági úttal való feltárása, a védett tópartok elkerülésével.
- Kiemelt feladat a város körüli területek mezőgazdasági hasznosításának **ökológiai szemléletű** optimalizálása. E célcsoportban elsődlegesen a parlagterületek erdősítésének támogatását kell előtérbe helyezni.
- A városi **vízbázis** távlati rehabilitációja érdekében a hidrogeológiai védőterület mentén a mezőgazdasági művelés helyett a rét-, legelőgazdálkodást, illetve az erdősítést kell támogatni.
- A külterületi illegális hulladék lerakók felszámolása
- Önkormányzati tulajdonú erdők egységes kezelése megállapodás alapján.

POLGÁRMESTERI HIVATAL

A Hivatal dinamikus fejlesztése továbbra is célunk: erősíteni az ügyfélbarát szolgáltatásokat, jelentősen bővíteni az elektronikus információ áramlást, és az **elektronikus ügyintézés** (Internet). Az okmányirodában kialakítani a bankkártyás fizetési lehetőséget. POS terminálokon keresztül is be lehessen fizetni az illetéket, így lehetősége lesz az ügyfeleknek arra, hogy a postára való szaladgálás helyett helyben fizessenek az okmányaikért. A bankkártyás fizetés lehetősége mellett, fennmarad a lehetőség a csekken történő fizetésre is azok számára, akik nem rendelkeznek bankkártyával.

Meg kell oldani a déli fekvésű ügyfélszolgálati irodák (okmány és adó) nyári **léghőmérséklet-csökkentését**.

Továbbra is aktív és **interaktív kapcsolatot** kívánunk tartani a lakossággal. Ezt szolgálja a 24 órás „véleményláda”, a havi polgármesteri-jegyzői sétanap, és a lakossági illetve szakmai fórumok, közvéleménykutatások gyakoribbá tétele.

A várható fejlesztések és azok növekvő igénye érdekében a Beruházási Iroda **Városfejlesztő Kft**-vé alakítása indokolt, vállalkozói tevékenységével bevételei is növelhetőek.

Még nem ismertek a közigazgatást átalakító kormányzati tervek (*Magyar program*) részletei, amely egyes jelenleg jegyzői hatáskörben lévő hatósági feladatot a kormányhivatalokhoz telepítenének. De megoldást igényel az építéshatóság munkájának segítése érdekében a hatályos digitális **térképállomány** fejlesztése.

INTÉZMÉNYHÁLÓZAT

NEVELÉS ÉS KÖZOKTATÁS

Az előző ciklus során kialakított stabil intézményi struktúra változtatására annyiban kerül sor, amennyiben a Képviselő-testület a számára **nem kötelezően ellátott feladatoknak** a megyei önkormányzat részére történő átadásáról döntést hoz.

E tekintetben elsősorban a túlnyomó részt szakképzést folytató és kollégiumi intézmények esetében érdemes elgondolkodni a fenntartó változtatásán, tekintettel arra, hogy az érintett középiskolákban folyó szakképzési rendszer is folyamatos átalakítás alatt van és további ésszerűsítés várható a duális szakképzési rendszerre való fokozatos átállás okán. Egyre kisebb szerepe lesz az iskolai gyakorlati képzőhelyeknek, sokkal nagyobb hangsúly helyeződik majd a gazdasághoz közeli terepen folyó szakmai gyakorlati oktatás feltételeinek a megteremtésére. Ezen feladatok kiemelten területi és régiós feladatokat látnak el, mozgásteret egyre kisebb lesz bennük a települési önkormányzatoknak.

A ciklus során **racionalizálni kell gimnáziumainkat**. A fenntartásunkban maradó szakképzést is folytató középiskola – Szent-Györgyi Albert Gimnázium és Szakközépiskola – képzési szerkezete változásra szorul, újra kell indítani az egészségügyi szakképzést, kiegészítve a szociális szakképzésekkel, mert a városban működő fekvőbeteg gyógyintézet valamint szociális intézmény(ek) a következő években jelentős számban lesznek képesek felszívni a frissen szakképesítést szerző fiatal pályakezdőket. Ennek népszerűsítésére **ösztöndíj** bevezetésére is szükség van.

- 2011-ben felülvizsgáljuk az Önkormányzati Minőségirányítási Programot, majd az Intézményi Minőségirányítási Programokat. Folytatni kívánjuk a vezetői értékeléseket, e ciklusban újabb három intézményvezető minősítésére kerül majd sor abban az ütemben, ahogyan lejár a magasabb vezetői megbízásuk.

- 2011 ősztől – a középfokú nevelési, oktatási feladatok átadását követően - felülvizsgáljuk a nevelési-oktatási intézmények feladatellátását, intézményhálózat-működtetését és fejlesztését meghatározó intézkedési tervet, amelyben újragondoljuk oktatási feladatainkat annak szellemében, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon a minőségi, a legalapvetőbb kompetenciákat kifejlesztő alapfokú oktatás, valamint egy erős, színvonalas gimnáziumi oktatás által megalapozott magas arányú felsőfokú iskolai beiskolázást érjünk el. A szakképzés terén a város és vonzáskörzetében élő fiataloknak hosszú távon munkát kínáló szakmákra összpontosítva építkezünk újra az egészségügyi és szociális szakképzések területén.

Infrastrukturális vonatkozások:

A nevelési-oktatási feladatok ellátását szolgáló önkormányzati ingatlanok állagának szinten tartása, esetleg pályázati források bevonásával javítása a cél.

- Nyertes KEOP pályázat keretében szeretnénk nyílászárókat cserélni a Dózsa György Tagiskolán és a Szent-Györgyi Albert Gimnázium és Szakközépiskola (OMKK) épületében.
- 2011-ben megvalósul az óvodai nyílászáró program, amely része az energiatakarékosági törekvéseinknek is.
- A Nyitnikék Tagóvoda, a Kiss Árpád és Szabó Lőrinc iskolák, továbbá a Balassi Gimnázium épületgépészeti, energetikai megújítása szükséges pályázat segítségével

A 2010–2014-es választási ciklusban – köszönhetően az új kormány értékközpontú oktatáspolitikájának – várhatóan teljesen új közoktatási törvény lép hatályba. Ennek részleteiből, vitaanyagából jól látható, hogy az egész magyar közoktatás rendszerével szemben támasztott követelmények egy jóval magasabb központi finanszírozást feltételeznek. Nem tisztázott pontosan az állam szerepvállalásának minősége s mennyisége a közoktatás terén, így tartalmilag nehezen tervezhető a helyi közoktatás új rendszere is. **Az elfogadásra kerülő törvény alapján céljaink, elképzeléseink újrafogalmazása válhat szükségessé, amelyet annak ismeretében széles helyi társadalmi konszenzussal kívánunk megoldani.**

Az Önkormányzat továbbra is **ösztönzi a középfokú oktatást és szakképzést folytató intézmények felnőttképzési akkreditációját** annak érdekében, hogy az ott rendelkezésre álló humán erőforrás mind szélesebb körben saját munkahelyén találja meg a boldogulását, továbbá, hogy a dinamikus változó munkaerő piaci igények kielégítésére alkalmassá váljanak intézményeink.

DEMOGRÁFIA

Terveink során számolnunk kell a várható gyermek- és tanulólétszámokkal, hiszen a fenntartható intézményhálózat záloga a gyermek, a gyermekek száma. Az alábbi táblázatból jól látható, a születések számából arra következtethetünk, hogy a már kialakított alapfokú intézményrendszer stabilan működtethető a következő években.

Ugyanakkor végig kell gondolni – a 8 évfolyamos gimnáziumi képzés szándékaink szerinti megtartása érdekében – az általános iskolákban a kiemelt tantárgyi **képességfejlesztési tagozati rendszer** differenciálását bevezetve azokat az 5-8. évfolyamokon, biztosítva a gyermekeknek és a szülőknek is az életkornak jobban megfelelő (akár iskolaépület és osztályváltással járó) speciális tagozatválasztás lehetőségét.

Várható gyermeklétszámok a városban (1. évfolyam)

Születési dátum		állandó tartózkodási hely	Összesen	tanév	
2000.06.01	2001.05-31.	130	40	170	2007/2008

2001.06.01	2002.05-31.	118	31	149	2008/2009
2002.06.01	2003.05-31.	140	9	149	2009/2010
2003.06.01	2004.05-31.	146	16	162	2010/2011
2004.06.01	2005.05-31.	143	10	153	2011/2012
2005.06.01	2006.05-31.	146	-	146	2012/2013
2006.06.01.	2007.05-31.	Bgy.: 152 Patvarc: 10 I.szög: 9		171	2013-2014
2007.06.01.	2008.05-31.	Bgy.: 149 Patvarc: 5 I.szög: 5		159	2014-2015
2008.06.01.	2009.05-31.	Bgy.: 127 Patvarc: 5 I.szög: 8		140	2015-2016
2009.06.01.	2010.05-31.	Bgy.: 132 Patvarc: 12 I.szög: 10		154	2016-2017

(A patvarci és az ipolyszögi gyermekekkel azért számoltam, mert elvileg a társulás ált. iskolájába fognak beiratkozni)

KULTURÁLIS ÉLET ÉS ÁLLAMPOLGÁRI AKTIVITÁS

Továbbra is **kulturális misszióknak** tekintjük Balassagyarmat hírének öregbítését, az ezt segítő akciók, értékteremtő dokumentumok, produktumok, kiadványok, műsorok létrehozását.

A kultúra és a **művelődés színtereit** alapvetően a Mikszáth Kálmán Művelődési Központban és a Madách Imre Városi Könyvtárban biztosítjuk. Ezen túlmenően fontosnak tartunk minden értékteremtő vállalkozás, alkotó egyéni és közösségi kezdeményezés, program támogatását, a MOZI működtetését.

A Mikszáth Kálmán művelődési központ területén az eredeti beruházási program megvalósítására egy 350-400 fő befogadó képességű **színházterem** megépítésének pályázati támogatásával teljesítsük ki a művelődési központ tevékenységi körét.

Kiemelten kezeljük **Diákvárosi** mivoltunkból eredő kötelezettségeinket, hogy a fiatalok számára az értékteremtés mellett a szórakozás és szabadidő eltöltés tekintetében is vonzó hely legyen városunk. Ennek érdekében „BIZTONSÁGOS SZÓRAKOZÓHELY” programot indítunk, amelynek megvalósítására szoros együttműködést alakítunk ki a rendvédelmi szervekkel, a szórakozóhelyeket üzemeltető civil szervezetekkel, akiket anyagilag is ösztönözni kívánunk céljaink elérésében.

A ciklus során minden évben kiírjuk a **kulturális pályázat**ot annak érdekében, hogy azok a helyi kezdeményezések is támogatást kapjanak, amelyek hozzájárulnak Balassagyarmat eseménydús kulturális sokszínűségéhez, a **lokálpatriotizmus** erősítéséhez, a helyi értékek megőrzéséhez.

Törekszünk a ciklusprogramban megfogalmazott célok érdekében a **civil szervezetek** támogatásának megerősítésére, működésük és a város életében való aktivitásuk ösztönzésére.

Folytatjuk a kulturális szakemberek szervezett **továbbképzését**. Továbbfolytatjuk aktivitásunkat a 120 éves Palóc Múzeum értékeinek fennmaradásáért, az 1950-ben és 1970-ben politikai okokból elhurcolt, letétbe helyezett műtárgyak, a győri Madách gyűjtemény visszaszerzéséért.

A Nemzeti Kormány és az önkormányzati szféra intézményi és strukturális változásai kapcsán **lobbizunk** megyei szintű intézmények – Megyei Rendőrkapitányság, Múzeum és Levéltár stb. – üres ingatlanjainkba történő betelepítése érdekében.

EGÉSZSÉGÜGY

ALAPELLÁTÁS

A 2. számú felnőtt **házi orvosi körzetnek** helyet adó rendelő megépíttetése helyi vállalkozói kivitelezésben. Mindez elemi érdekünk a jelentős bérletteher megtakarítást eredményez. Meg kell oldani a Rákóczi útja 23. alatti rendelők alkalmas elhelyezését is (vállalkozó részvétellel vagy anélkül).

A helyi **házi orvosi, házi gyermekorvosi** ellátást végző szakorvosokkal kötött megállapodásokat felül kívánjuk vizsgálni annak érdekében, hogy a költségek viselése kiegyensúlyozottá váljon a szolgáltatók és az ellátásért felelős önkormányzat között.

Újabb kezdeményezéssel élünk a Fogászati Alapellátás Intézményi Társulás felé, hogy éljen a **fogorvosi alapellátás** teljes körű privatizációjának lehetőségével, annak meghirdetéséről 2011-ben gondoskodjon.

A társulás keretében működő **házi orvosi ügyeleti ellátás** felülvizsgálatát kezdeményezzük az újonnan kialakuló finanszírozási rendszer ismeretében annak érdekében, hogy e területen megvalósuljon a szolgáltatást igénybe vevő települések közötti arányosabb – Balassagyarmat számára előnyösebb – közteherviselés.

A Védőnői Szolgálat működésében megfigyelhető kettősség – a szakmai felügyeletet az ÁNTSZ gyakorolja, az ÁNTSZ a munkáltatója a vezető védőnőnek aki köztisztviselő, miközben a védőnők munkáltatója a GAMESZ igazgatója -, megszüntetése érdekében az országgyűlési képviselőkön keresztül **törvénymódosítást kezdeményezünk** a megfelelő szakmaiság érdekében.

SZAKELLÁTÁS

Az egészségügyi ellátásokat illetően éppen a szakellátások terén remélünk markáns változást az új szemléletű, humánusan gondolkodó, reális jövőképet mutató egészségügyi kormányzat részéről. Ennek megfelelően az alább megfogalmazott fejlesztési elképzeléseink módosulhatnak, irányvonalukat tekintve azonban nagyjából a már ismert kormányzati tervekkel harmonizálnak.

A 2007. évi „Molnár-féle” határozat kórházunkban, példátlanul az országban, 141 -ről 60 – ra, mintegy 58,5 %-kal csökkentette a műtétes szakmákhoz kapcsolódó ágyak számát.

Szeretnénk visszaállítani a szemészeti ellátást fekvőbeteg ellátás keretében a Dr. Kenessey Albert Kórház – Rendelőintézetben.

A helyi lakosság ellátási biztonsága érdekében megvalósítunk **egy közel 20 ágyas minimális invazív sebészeti ellátást biztosító mátrix sebészeti osztályt**, amelyeken a frissen operált szemészeti, urológiai, fül-orr-gégészeti műtéten átesett betegeket helyezzük el.

Fontos feladatunk a **Sürgősségi Osztály (SO2 szintű)** megteremtése a kórház központi blokkjában. E beruházás - pályázati támogatással – 2011-ben befejeződik. Ehhez kapcsolódóan és annak fizikai

közelségében kialakítunk egy **16-18 ágyas traumatológiai osztályt** a sürgősségi ellátáshoz kapcsolódóan.

Pályázatot nyújtunk be a **szakellátások struktúraváltását elősegítő projekt** keretében – ennek támogatásával folytatni szeretnénk a tömbösítést, melynek során megfelelő elhelyezést kapna a neurológia, fejlesztésre kerül a járóbeteg szakellátás.

Kiemelt szakmai fejlesztési feladat a **rehabilitációs pályázaton** való sikeres szereplés, amely alapján jelentős lépést tehetünk a különféle betegségeken átesettek mind teljesebb körű és gyorsabb javulása, munkaképesse válna terén. Elsősorban a kardiopulmonális, a pszichiátriai és addiktológiai rehabilitációs ellátások kerülnek fejlesztésre, valamint a születési és egyéb vonatkozásokban sérült gyermekek rehabilitációjára fordítunk figyelmet. A térségben élők egészségi állapotát, az öregséggel együtt járó soktényezős betegségcsoportos állapotot figyelembe véve meg kívánjuk erősíteni a hospice ellátást.

A struktúra átalakítás során felszabaduló, tartósan vagy véglegesen üressé váló pavilonoknak a kórházi feladatellátástól nem idegen célú hasznosításával lehetővé kell tenni a bevételek növelését. Kiemelt cél az egészség és alkonyatipari beruházók előnyben részesítése.

MEGELŐZÉS

Küldetésnek tekintjük a prevenciók tevékenységet is:

- Ösztönözni kell a **diagnosztikai** fejlesztéseket (mammográfia, CT stb.) a Kórházban.
- Bevezetendő a **dohányzás közterületi korlátozása**.
- Támogatni kell a **HPV elleni védőoltások** folyamatos bevezetését.

SPORTFELADATOK

Célkitűzéseinkkel összhangban együttműködünk a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel.

Fenntartjuk és működtetjük sportlétesítményeinket. Biztosítjuk és fejlesztjük az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

Ezen túl színteret biztosítunk az aktív szabadidős, félprofi és profi sportélet működtetéséhez, elsősorban a városlakók, de a kistérség polgárai, vagy az ide látogató turisták számára is.

Az Önkormányzat a helyi sport támogatására fordított pénzeszközöket túlnyomó részt saját bevételre terhére kénytelen biztosítani, miután a központi költségvetés ilyen jogcímen 2006-tól már nem biztosít forrást számunkra.

A fejlesztések tekintetében támogatjuk:

- a Szent-Györgyi Albert Gimnázium és Szakközépiskola megvalósult tornaterme működtetésének biztosítását. A kormánnyal együttműködünk a **PPP konstrukció kiváltására**.
- továbbra is tervezzük a nyári időszakon kívüli fedett uszoda építését a Kórház területén, vagy a Strandon.
- a Városi Sportcsarnok nézőtér és öltöző bővítését, korszerűsítését, a tetőszerkezet felújítását.
- az Ipolyparti területen szabadidős, rekreációs park (extrém sportpálya) létesítését.

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Alapelvünk, hogy **támogatásaink során a tisztességes és jogkövető rászorultságot és a gyermek(ek)et vállaló családokat helyezzük előtérbe.**

Az előző négy év során elért eredményeinkre támaszkodva tovább folytatjuk a küzdelmet a „szociális potyautasok” kiszűrésére annak érdekében, hogy a támogatások ténylegesen csak azokhoz a rászorulókhöz jussanak el, akiknek az létszükséglet.

Az Önkormányzat vezetése a pénzbeli szociális ellátások terén azokat a segélynemeket preferálja a következő 4 évben, amelyek a nehéz helyzetben élő, gyermeke(ke)t nevelő **családok** élethelyzetén javítanak, valamint támogatják a fiatalok helyben maradását és **gyermekvállalását**.

Kiemelten kezeljük a felsőoktatásban tanuló balassagyarmati, szociálisan hátrányos helyzetben élő családok fiataljait, különösen a felsőoktatásban tanulók szemeszterenként adható szociális támogatását.

Továbbra is fenn kell tartani azokat az ellátási formákat, amelyeket a jogszabályok számunkra kötelezővé tesznek vagy önkormányzati ellátási körben, vagy külső szolgáltatókkal kötött megállapodások, illetve kistérségi együttműködés keretében.

A **Városi Idősek Otthona**, mint bentlakásos szociális intézmény működtetését továbbra is fontos feladatunknak tekintjük. Annak fejlesztése, az ott lakók ellátási körülményeinek javítása érdekében fel kívánjuk tárnunk annak lehetőségét, hogy az intézmény részterülete milyen mértékben értékesíthető azonos funkció megtartásával, melynek bevételeiből mód nyílhat az otthon hosszú évek óta szükséges **rekonstrukciójára** (elsősorban a meglévő tervek alapján az akadálymentesítés, az elektromos hálózat és a szigetelés tekintetében).

Megújítjuk a Bölcsőde épületét, melynek során férőhelybővítést és a törvényeknek illetve a kornak megfelelő fejlesztést hajtunk végre.

ÖSSZEGZÉS

A gazdasági program Balassagyarmat Város Önkormányzatának 2010-2014-re szóló **ciklusprogramja**, mely az elkövetkező négy évben érvényesíteni kívánt célokat fogalmazza meg. Mindezeket a célokat olyan gazdasági környezetben kell megkezdenuünk, amely az állami és a magánszféra mozgásterét is beszűkíti. Éppen ezért szükség van minden humán és anyagi erőforrás koncentrált hasznosítására.

Együtt kívánunk működni a városért tenni akaró polgárokkal, civil és szakmai szervezetekkel, egyházakkal, vállalkozókkal, cégekkel, politikai pártokkal, a sajtóval és a hivatal szakembereivel éppúgy, mint a kormányzati és önkormányzati szektor vagy a határon túli térség szereplőivel.

Döntéseinkkel, terveinkkel Balassagyarmat jövőjét nemcsak egy választási ciklusra, hanem **évtizedekre** kívánjuk biztosítani, s történelmi hagyományaihoz híven **évszázadokra** szeretnénk előnyére formálni.

Közös programokat és **együttgondolkodást** folytatunk továbbra is, mert a régiók és a települések versenyében nagy a küzdelem.

De nemcsak a jövőre, hanem a jelenre is koncentrálnunk kell, hogy városunk **szerethetőbb és büszkébb közösség** legyen, hogy gyarapítsa fiataljait, megtartsa aktív korú polgárait és biztonságot adjon az időseknek is.

Balassagyarmat, 2011. március 25.

Medvác Lajos
polgármester